
biblioteka
VIDICI
knjiga 1

glavni i odgovorni urednik
ŽELJKO SIMIĆ

urednik
RADOVAN KALABIĆ

oprema
SLOBODAN IVKOV

Štampa: »SRBOŠTAMPA«, Beograd, Dobračina 6—8

nebojša vasović
SO LIČNO

VIDICI
beograd 1986.

1.

Jedan dan dođe, prođe jedan voz. Pun putnika sa otvorenim rajsferšlusima. Prođe, u pravcu plavog oblaka. Jedna zmija na pruži se sunča, u senci crvenog maka. Jedna zmija — jedan voz. Gledam njeno mladunče između majke i sina, između Frojda i fjorda, za vreme punog meseca. Dokle, dokle te ruže, dlakave latice po reverima, po umuklim telima. Daleko je daleko negde. Ma gde. Gde nije te. Gde misliš i sanjaš i sanjaš. I vidiš da nisi mislio i da je sanjao neko drugi. Neko sa ušima plavim kao mastilo, kao kakao. U snu, makaze izvire iz vode i kažu: »Daj malo vode, malo neba malo plavog hleba«. Ti kažeš nisam ovde a one preseku talas i oglase se onde: »Daj malo daljine, malo krvi s kljuna voljene bu-ljine«. Daj-dam. Daš-dam. Ringišpil ili Notr-Dam. Ili: moja rečenico, moja prugo, moja duga prugo. Kako ti pevam, kako ti ime poklanjam! Hitro kao riba kad izviri iz klozetske šolje. Čovek je astal, za njega se sedne i zaboravi šta se htelo, a cveće u vazi na stolu sanja mastilo. Zaboravi šta si hteo, šta te je htelo! Ekserom zaparam nebo, u mozgu sveže kao na sprudu. Kao kad ptica usni na udu. Zarežem zarez, zavr-nem slavinu u vinu, pa sanjam krvave ruke jedne babice kako sviraju violinu. Ruke na koje pčela nikad ne sleće. Dođi mi dođi pčelo, moje gorko i moje belo. Iglo što ulaziš u telo. Na drugom kraju reke gde rukujem se sa sobom — tu čeka me moje ogledalo. Ono.

2.

Večnost su nervi u sredini ogledala sve dok ne umukne flauta. Stvarno? Stvarno! Tiče se srednjeg veka koliko i Barta. Bartolinijeve žlezde veličine trešnje, ponekad mandarine. Kad samo može, divim joj se. Divim vam se preko mene mrtvog da nađemo novo. Ne baš. Preko mrtvih vas. Možda? Možda ništa novo! Obilje venu ne nađe — raspe se. Kao sedef na obrazima Madone, šešir u poljima paradajza. Ili prosto kao crno jezero pusti sada to. Treba propasti. Otpratiti se. Iz svakog loga. Zbog boga, bog me se seća. Šta jedno more, plava mrlja u mozgu galeba! U maslinovo popodne, lice krvnika, ispod maslina.

3.

Uzmi mi razum, Gospode, da mi se otvori čelo, da se otvore podrumi mog uma, da se svet provetri.
(N. Kazancakis, Odiseja)

Čovek je čoveku ja. Ja ljubim te da te ne razumem. Ljubim da ne razumem. Zato nimalo ne ljubim te. Moja kasta brani kastanjete. U bademovim poljima. Badem je bademu možda.

Ona kaže: ne želim više tvoju zmiju što se u mene izliva belim crvima. Bdenja bez voznog reda. Ovo bunilo je belina. Iz njega raste volja tvoja. Kazaljke sata u ritmu fauna. Ako je telo pravac teksta, reči su kusur po vašim očima. Kažeš li mistik čelični, kažeš vlažna Ciganka.

Koji anđeo koje smokve ti obećava? Smisao za lešnike je leš boje lešnika.

Koliko pravaca koliko damara zbog jednog običnog l'art pour l'art-a. Zbog kokosovih oraha, grubih dojlja. A vino će teći možda među možda zvezdama. Na vetru krvava gnezda, pored njih prođeš i ne setiš se ničega.

Jezik je kavez, u kavezu Buda sedi, sedi on tako tu i sedi, i ne razume moj jezik. Mermer je grčka baba, Elijar umesto kavijara. Nebo: drveni krst. Grob Kazancakisa. Metaxa! Metaxa!

4.

Ovo je talentovana noć. Provodim hipersenzibilnu noć, ujedam noć. Ja verujem u misiju, ja sam krvava ovca. Lišen onog što volim jer nisam lišaj govorim: Odnosite me na obalu da slušam pražnjenje bešika u noći! Nećeš čitati ove noći! Ja sam tvoj šešir moje more, moje odjednom karte s neke palube, svetlo bez konca u lampi — kostur lampe. Čavka dok verna čavki ne razume čavke, jorgan preko sudbine, s usnama od gline, s jezikom od čume. Sušna mesta Tahitija gde u mokrom trenutku kučka porađa devet večnih mandarina, devet mrtvih kučića, odmiče devet godina — devet nepostojanja, primiče mrtvu rosu da je orosi more. Jegulje sam jeo — povraćao sebe, tek što zavrteo ponoćni rulet kroz ljubičaste magle. Ne podnosim gondole dok kroz Veneciju prevoze laticice, i uopšte smuči mi se, pupčana vrpca il nešto drugo, smuči mi se. Muk. Uspeh predsednika Alfonsina na kormilu nacije na pampama. Sunce i proliv lirike, u javnom kupatilu senke dok jure mokre kolibre.

5.

Biti istinit prema Isusovom žitu kao Centralni komitet prema tuđem vetru, kad luta besciljno pored obala naših reka, praćen mrtvačkim glavama mrtvačkih leptira. Libanska vlada je danas stara kao konjak u rukama profesionalca-šankera. Korpu punu leptira doneće mi ona, ona sa žabljim trbuhom, tako muzikalna i nevina. Kada ograne pamćenje, zaborav sviće, sinkopa što zaboravlja rođenog sina, imam li sina? il su to samo kukute brane u sobama za bahanalije? il je to magla među zrnima sunčevog žita? il san što skuplja pepeo — mesec mi nije stasao. Iz slivnika tiha krv — padne ti na usne, ljubi ljubav, gaji limunove! Uđi: ovo je klub ljubitelja mora i plavih končića što vise iz smrti, ovo je pepeo lepog Apolona što sankao se — u snu nije video! Grubo platno prostri i ćuti, pašće po njemu senke koje baca medna tuga ispod prljavih ptica. Glas reći, ivicu, smrt bika, meku svetlost u plućima mog privatnog konjanika, reći konja i reći konju da ne skita, nego da srlja u rojeve krvavih mušica, za depilaciju anđelovih krila...

6.

Ti tražiš svoju smrt. Ali ona ne zna gde si ti...

Ovo je jedna prilika da se ništavilu dignu noge. Ali ne jedna po jedna noga nego sve noge ništavilove, pile moje!

Ovo je jedna reka da se obiđu obale. Ali ne samo dve obale nego kroz bolove, moj golube!

Ti koji nikada nisi ovde, ti koga prezirem, i čujem, kao more, pomodreli pamuk.

Hteo bih da istražim svoje telo, uzduž i popreko, kao golub koji je nešto zaboravio. Ne postoji sloboda, postoji gavran, postoji kljun, upoznaj gavrana lično!

Potrebno mi je to drhtanje koje nije moje, da ne bih bio previše svoj. Potrebno mi je. Da odem s one strane prozora i pijem krv bez pardona, volju za sobom, samotok.

Hoću ledene bregove da na njima odmorim usne. Hoću ledene bregove koliko traju usne. Istočno od Istoka, gde borove iglice deflorišu sunce.

Povredio si telo svoje, svoju majku.

7.

Paprat kad krene ivicom neba, golubovi će biti bele, u vazduhu migrene. Izlaziće prištovi na jabukama u vrtu, u gondolama pacovi veseli biće. Niko neće znati, pocepane kože, na bubnjevima, niko čuti. Paunovi će hodati paunovi, hrskaće jesenje lišće. U ponoćnim čorbama prevrtaće se golubije glave — male ohlađene zvezde. Na obali će goreti sveće, za dušu, neću imati dušu. Mravi će ulaziti u bele rukavice ispod lune, ženskih noktiju biće pune lubenice. Nad mojim mozgom — baštom senilnom: pastrmke — zraci mesečine.

A ponad glinenih bogova, slovnihi grešaka, ponad postelja, maljavog haosa, pokreti živog blata u pravcu crvenih makova. Liru punu meda — podaj osicama! Cvetove napuni zemljom! Vazduh smrću ptičijom! Ja putujem da zaboravim još jednu sliku kućnog praga, meandre puteva, bez mene bez voznog reda. S jeseni kad zamirišu otrovne trave, zatravljen um je. Pun slomljenog stakla, krvavog grožđa. Dao bih noć i vinograd za jednu u vinogradu noć, gde uz malo morfina niz grozdove otiče Sena, iz očiju slepog psa, u dlanove mi kapne slepa suza.

8.

Čemu služe pelene? Pelene su muzika. Gluvilo širi kad sleće. Na belinu svraka. Oni koji se nisu obesili, trebalo je da se obese prvi, i to među zvezdama, jer su bile nisko, jer su bile ja. Govor gnevnog bića, metafizička krasta.

Sve što umire je estetizacija. Sotona je ambiciozan kao i onaj koji ga kažnjava. Odnose se prema kraju, a greh u trenutku, tek da se ispišaš, vidiš gde je kvaka. Svaka je kvaka sifilistična. Život je mokra čarapa. Kroz maglu žica. Bodljikava. Od slobodnog života od određenog datuma.

Gajila me nada: da zakoljem senku u šljiviku, ne bi li me zavolela ljuba, mrtva ljuba sa sedam obljuba, mrtva ljuba moga Cogita. Gajila me jer sam ružin, razrok-kalemar. Ružan uvek nož ima. Ružan lepo peva. Izađe pod stablo šljive, zaboravi koga je. Hteo da ubije.

Slepim sečivom, pod vraninom krošnjom. Ko može da voli kome da kaže koga da sanja? Svaki je san koma, ampula puna gnoja među detinjim usnama.

9.

Hoću da budem sam, ali to nije samoća. Ako to hoću nije to. Kad hoću, pokvarim ono što jeste i što bi moglo da bude. A kako drugčije? Nemoguće! Ja hoću vino, malu svetlost dok pada na pepeljaru, topli pepeo u vlažnom cveću. Svetlosne gljive što vole da sam nem, to nije biti nem. Bolovi što svetlucaju, zvezde u zanemelom grlu.

Podražavaću belog čoveka na belom putu, kao niko ću podražavati, belim belilom ubiti. Ovo osipanje reči liči na učiteljicu kojoj ću dići suknu. Tu je neka gusta krv. Kažem i ne razumem se u krv. Ovo je brisan prostor. Na njemu rastu mrtve mušmule. Ovo su mrtve mušmule. U njima raste brisan prostor. Kao odrano meso — malo sunce na dnu.

10.

on ili ja, ili ti, ako si to, bik-zvono, kao takvo, za sebe, kad pada sneg, kroz nervni sistem, mesečina opajdara, i njen mesec živa rana, i još sapi muzika, ližeš. fikcija, izvan-sebe, izvan-dublje, lub je, pepeo one šume, pepeo, ili ti ne odgovara to, prema sebi silaziš, on, jezik imao, tamjan nemao, popu pop,

daljinu sludi daljina, il neka nagla slika, mala dojka mesečarka u buretu punom vina, u vodi mesec putanja klena, cvet ili avet svejedno telo, tvoja ruka u smrti — seno, tvoja kosa u grožđu — crvena groznica, ivicom maka, iznutra, gavran umobolni umesto umeća, kad spale te, po pejzažu raspu, reči raspopa

11.

tako je to, važno ne stati, ne hteti ništa, i možda, palmu i boju, i možda Afriku, u dekolteu, miris sifilisa u pidžamama, naknadne muke alter ega, pa onda doksat, trenuci svitanja, živahni život spušten s uma, kroz stablo pčele lete — cepaju snove, iznutrice za pod mesec, kad ti kažem ne stidi se, pogledaj gore: zvezdice-knedlice, sa i bez šljiva, ali za koga, pitam, to nebo što ne ostaje, kad giljotiniraju snove, molio bih sad neku drugu, sliku što ne ostaje, kad nebo, molio, kad snove, iza zidova samoga sebe, predam na volju brzom vozu, u kome konj na ugalj, surva se među palme, vene jeftine, bacio sam ruže pod voz, bacila si ruke pod most, ovde pojačati sa gudačima, zatim dodati saksofon — metalnu bananu s klapnama, njihanje stabala, s češljem između zvezda, zagasiti zvezde, uoči Božića, i još mirtu mamurnu u gaćama sutona, i još pčelu-jezičaru u saću bez meda, i još biti prirodan kao mrtva deklica, i još biti priroda, biti odmah, biti ja

12.

s cvećem postupa kao da mu je, poslednji put, pomeren, u zvezde, seda na sanke, da pokupi bademe, u grlu belom, bele ruže, nikle bez oca u senci testere. nikle u senci mene, sedim imam noć u krilu, sedim u noć krik pa nem, mirišem zločin, vatu prljavu, samog sebe na svetu,

sva će slova biti kasna, da bi se sećalo sećanje, krovovi kuće pokrivaju domaćinove iznutrice, i to je domaće bitije, jezik koji je prozor za Jehovino svitanje, svitac je linija — vidim ga, slep sam, sviće, i vi mislite i mislite, da ćelave banke kupuju vaše ciljeve, i vi mešate prstima dinare, po džepovima punim dlakave magle,

u jedno oko uđe senka koprive, u drugo se spuste gavranove lestvice, Gongorin gavran nadleće, na mesečini žučne kese, stidljive krvi gusto gnojište, oblak u gazu zavijen Brazil je, glad za Brazilom, besciljni mozak, kovčeg za goluba, kad svako želi da bude mala patnja, da bude Buda — racionalna kurva, sklonjena u perivoje mraka,

uzimala da bi se ježila, pa bežala jer zna. iz krvi da je za bežanje, meso od tuge i zmijino grožđe, postelju mi greje, čistokrvni mulj ja sam, bol s autoritetom, došao da budem go, okno za anđela, da izbljujem bukete, u najbliža ogledala, kapala kap — mirno lišće, zemlja preko usne — moj dvojniče

13.

Ništa bez jedne rečenice koja polazi od početka. Samoća, to je samac kad igra ča-ča-ča. Nema se šta i ja, taman i tamjan, vazduh i damar. Rešetka: to je ona. Ne kaže protiv, ni za. Pun mesec: malo kvasca. Noćila noćca sanjala popa, gledala talas labava voda, ka nebu donjem sanjala prema, pravac i kraj, ranac i raj. Rujni rusvaj.

A gde si, budući ona? U kojim ogledalima, lutko od leda, moja? Tako bih ti boravio zanjihao žal, prostor-otvor magleni s usnama od žada. Tako bih te tako, njihao pred san. Samo ti i ti, samo san i san. A šta? ničiji kosmos dudlam, igram po naramku zvezda, c'est ça. Znam: sagrađićete kuću na obali, bićete mudri i umereno veseli. o kapnem vam na dnevni raspored kao vrabac crveni. Nema ako, to podne boje lovora, taj raspored života-popa, sa svetom vodicom umesto mora.

Isviše krvi nikad nije dovoljno, samo to, kaže se tako to, kad nije krvavo. Živim da ne budem ni ovde ni tamo, i lažem, jer lunaran sam itekako, našminkan do korena, do muda, do karnevala, do mekih nežnih paperja što mora da nisu na meni moja. Glas žice, glasne, čuješ mi, pa što ne pišeš nikako? Rukom bih na tvoju tišinu, na tvoju tihomajku, dlanom te itekako, da zvečiš ko Blanšo kad se pogleda u ogledalo. Bez teksta. U slici-odblesku. Bez mesa. Tamo.

Ovde je mekani beli sneg, rum i zaborav, noć i taban. Između ognjišta i vetra, bio bih ko? Neko ko ništa nije izabrao. Ili samo to. Samo vatru, da gledam je u mraku, ko svoju sestru, Traklovu senku. Odsutno.

14.

Rado bih pušio gljive: okrugla breskva je brdo sa crvenim stadima. Ovce su zelene. Mleko je plavo. Izvor je izvor mra-va. Oni se stide. Da me vole. Kao nekad kad sam samom. Sebi govorio:

Digni mi jedro, jutro je. Hoću da lovim ribe, mrežaste slike po moru mene, mesečeve opuške, tampone krvave, glagole-menzise, Arbanase. Sipa i puž me navode na gledanje morske trave, lelujanje tirkiznog zla u alejama alavih voda. Na obali, čujem priglupi plač deteta. Postoje bića da budu kažnjena, postoji biće da bude kazna. Bića. Ja:

Hoću dekor, egzibicije sa majmunima i magnolijama, nek se rascveta euforija. Branim li hobotnici da me upija? Branim li mački da skoči na papagaja? Usirena krv svetluca ko mlada britva jednog Roma iz Pančeva. Bez nje sam sâm: kamilja dlaka između dva zrna peska:

Crno lišće što me greje, belo lišće što mi snove, promeša u ženi, izgubi u vodi. Ne osluškujem dovoljno neosluh — rublje tamno, ne dodirujem dovoljno dodir — dirku čarnu, pa ne želim napitak — doslovno dobra slova, pa ne umem užitak — sedlo preko pepela. Voda na nerve, blago bezbožna, stolnjak na odžak, Čerkez na oltar, šta da ti kažem, kumuj mi modar:

Vino nestaje jer je moje, vino ubija jer je domaće, vino opija jer je ničije. Svemu se zna red kad počnu da padaju spaljene šišarke po belom stomaku majke. Svemu se red po redosledu vožnje jedne veoma zakasnele majke, stomaka belog, kad padnu šišarke. O dnevne obaveze — o jasno tele:

Beležim jer tako mirna doći do obale nećeš, jer sve je jedan praziluk okolo-kosmičke žetve, silos, devize, krvave banke, beležim da mi zarada sviće, da mogu da platim vaše guzove, beležim jer tumor olovke, tamani tumor sreće:

15.

Evo, čista izgubljenost — još jedno izgubljeno jutro. Jednoga dana reći nego šta, prošli su dani, jelenje kože, jeleni. Depresiji rastu krila, primaju je u udruženje književnika. Sad njene slomljene ruke crtaju slomljene linije. Kako da se odmorim od sebe, piti je bolest, tvoje obrijane noge, mirišu na leš. Na znojavu činelu Arta Blekija. Beograd je dobar kad se u njemu umre dva puta, kad slušam Vintona Marsalisa. On sve može na trubi i ne verujem mu. Više volim euforično društvo kerbera ili svirača soprana koji su se tako naduvali hašiša da im mesečina curi iz usta. Kažem: Marsalis sve može, i ne treba mu verovati. Sa njim treba spavati, a onda ga zakopati u ružičnjaku. Mogu da mrzim ružu samo ako nisam debeo kao oni. A oni me teraju da se ugojim jedući krvavi kikiriki. Kad hoću lepo pisanje, ja brate uzmem Prusta. Kad neću lepo pisanje, iz kaveza Majke Jugovića, pustim gavrana. Mnogo dugujem čovečanstvu: čistu formu za gladnu afričku decu, što umiru pod pokroviteljstvom UMRICEF-a, dok babe iz Crvenog Krsta čuče na mutavim dijamantima. Zakon je soko koji je pozobao mirnu njivu. Koherentan kao laž, kao Bart, kad bi mrtvaci bili koherentni. Onda bi i soko bio soko, kao što nije, kad ti se u oči čarne, da ne bi gledale. Nesrećne vene moje. Ne znaju kuda ih sve to vodi. Kad hoću presečene vene, nemam snage za sečenje, pa praveći se da ne znam šta hoću, podsecam sebi nokte. Onda ih bacim u travu. Izrastu zeleni nokti, zelena trava umre. Čovek je jag-nje, hrani se — govnetom ljubavi.

16.

Ovde vaskrsava ono što nije vaskrslo na putu, vaskrsava kao oko mrtvog konja, snimljeno iz ruskog satelita. Ovde pčele donose nesreću, iz košnica kaplje kumov katran, ovde se jagnje kune u republiku, da mu ne spale vunu. Izgubiti sve znači ne izgubiti ništa, treba izgubiti skoro sve, proliti lonče u kome se majčino mleko ljeska, čekati i čekati, kao mesečev trn, spušten u baštu Gaudija. Jedna prepelica nadleće mrtvorodenče, isisava krv iz mekih zumbula. Jedno zvono ili tri zvona povijaju lice k zemlji da ga vidi ruža. Dugo sam se igrao lakoće. U stvari, ja sam nepokretan, kao otrov u čaši, galeb u oku slepca. Plašim se svih galebova koji se tako zovu, svih očiju koje se tako zovu. Na Svetlom Sudu, svetli sneg pada. Grebeni crnog stakla. Gangrena u oblicima.

17.

Znate li kako izgleda nepokretnost? Naravno da ne znate, jer ja sam nepokretan a ne vi, biznismeni-pacovčići, žirafini rođaci. Nepokretnost je čemer na čemer, ali ona to ne može znati, ne može izreći, ne može ništa. čista nepokretnost. Podvala životu. Jednom u lisabonskom metrou, kod stanice Arieiro, znam da treba da izađem, ali nisam u stanju. I produžim zbog nepokretnosti. Samo da bi mi vi sutradan telefonirali i pitali šta radim. Tražim formu da se pokrenem. Ne da se izrazim, nego da se pokrenem, tražim formu da me pokrene. Krvav pazuh, mutav vir. Halucinacija sve više košta. U pariskom metrou je u modi duvanje lepka, pankerkina glava kao glava teleta, duvala je moja mala, sve mi je oduvala. Ova galaksija ide 299 000 km u sekundi, a ja ne mogu da dišem 299 000 km u sekundi. Znači spor sam. A neću da budem spor. Hoću da budem sanjan. Ja sam slepa smokva. Malagenija Sanerosa.

18.

Bolje da samog sebe napujdam nego da se trošim na identitet. Ionako trošim, trošim. Pujdam, pujdam. Postoji jedna tačka koju su poznavali samo posvećeni. Nosili su ženske čarape ispred ogledala — sve zbog proticanja vremena. Žena koja bere mimoze, oživljava mrtve duše. Da li ih oživljava? Nije trebalo da pitaš, odgovori bog, a da ga niko ništa nije pitao. Nije trebalo da letiš, reče gavran, a da uopšte nije leteo. Nije trebalo. Trebalo je. Sija mi mesec: dušin katanac. Nije trebalo. Trebalo je. Linija prolazi kroz izmet, kroz sećanje, kroz uzalud. Prolazi linija. Neka, nije trebalo. Prolazi krvopija. Lep je, trebalo je.

19.

Ko može da pomeri jezik? I zašto da ga pomeri? Jezik je mala maca, maca pojede lava. Ali ko prenosi zemlju iz jednog sna u drugi? Zemlju da pokrije mrtve, one koji su nekad sanjali.

»Sećam se odrasle crnkinje u pansionu, koja je trebalo da uči francuski jezik. Ona ništa nije učila i jela je ljubičice.«
(Cvetajeva — Rilkeu, Sen-Žil-sir-Vi, 9. maja 1926)

Svako rasipanje je sveto, jer se racipa semenje sunčevo, sve dok ne umuknem, ne provrištim, na biberu, na suncu.

20.

Moj lični šljunak udara o moje lične obale. Moja lična čašica drema ispod moje lične palme. Moje lično vlasništvo ličnim me imenom zove. Moja lična predstava života ometa moj lični život. Razmaženost moja je tolika da želim da povraćam kad se meni povraća a ne kad se povraća mom drugom ja. Jer moje drugo ja povraća ono što ja nikada ne bih povratio. Jer moje drugo ja pije isto što i ja pijem, samo dva puta sebičnije i brže, da mu ne popijem. Todo es nada — reče. Ali to je moje treće ja koje se pogrešno izražava jer je promuklo u vrtovima negovanog ništavila. Sve to nije imalo mnogo veze sa vrtovima. Ali je itekako imalo veze sa mnom. Jer je moje ja počelo sve više da troši vino i da me košta kao mala Grčka. I jer njemu nije vredelo govoriti kad brodovi odlaze da ne vredi ostati. I slušati nervozne galebove na gatu na reci Tejo. I biti uvređen kao mali nož koji nikada nije ubio. A onda pušiti na obali jer obala služi zato da se ne bi videla. Dim cigarete je bol koji je cigaretin bol. A ti si sredstvo za pokazivanje bola, mašina za udah i izdah balončića bola koji nisu ničiji balončići jer su toliko boleli da su morali van sebe, van tebe, van cigarete. A ti si samo neko ko puši i ne razume egzibicije bola, cirkus bola, čekrk bola. A hteo bi da budeš morfijum, pijana stena, penina veverica; prazna obala za sunčanje tvoga obolelog ega, kad nema sunca, kad so ti uđe u belu ranu, mozak. Jednoga dana reći ćeš da je tu nedostajalo još samo malo do dna, kojeg možda nije ni bilo, ako je brzo bolelo, kao što praznu flašu zaboli Porto.

21.

Postojiš ti, postoji Sijera Nevada. Da bi voleo Sijera Nevadu, moraš proći kroz moje meso. Mrak me je vezao za drvo, lišće me odvezalo od mraka. Mrak me je ljubiti, stid me je svetleti, ili umreti da bi neko drugi, na mom mestu jeo šampinjone.

Razvodnjen, razblažen, moker kao list lokvanja u 6 h ujutro. Negde sam zastao u izražavanju moje razvodnjenosti, razblaženosti, mokrosti, jutarnje jutrosti. Negde. Miran i dostojanstven kao kultura srednje Evrope do koje mi je stalo koliko i do leša na dnu bunara.

Nema nikakve potrebe da se izražavam. Moram samo da dišem, a ni to mi ne ide. Ponekad preskačem one uzdahe koje ste vi izdahnuli kada ste sa mojim parama bili na Nijagari. A ja se pravio da ništa ne primećujem, kao maslačak koga su oduvale babine usne. Ne treba izmišljati novi oblik, treba pljunuti u med.

Umoran kao jagnje koje je dugo bilo jagnje, stavljam pod jastuk trnje, da mi brže svane. Ova institucija je šuplja. Kroz njene oluke teče krv službenika. Kad angel voznese sebe u voznese, čovek postane vrsta tranzistora, ili krpa za brisanje kuhinjskih sudova. Dušama rastu nokti. Sneg pada u oči kuma.

22.

Jedno uvo čovek uvek mora da ostavi napolju. Tamo gde izvire nafta. Ova zemlja je bogata kao Drakulino međunožje. Ne mogu da živim bez lepote. Predlažem: pojedinačne pucnjeve s pojedinačnih krovova. Da sam ja Tomaž Šalamun, odmah bih napustio Metku i otišao u Meksiko. Tri mladića bi me raspela na krst. Potom bih glasno zapevao: Metka, Metka, zašto si me napustila? Svaki jezik je dobar. Na svakome se možeš pogrešno izraziti. Šta misliš: kako izgledaju stidne usne kod Japanke? Liče na oko ruskog hrta u trenutku kad spazi vuka.

23.

Srpkinja je jedno biće čiji je predak Kraljević Marko. Stoga ona ne zna da uživa i najviše od svega voli da se rve. Ponekad, rve se sa Musom Kesedžijom i po tri dana.

Moj san je da živim sa Valentinom Terješkovom, prvom ženom u kosmosu. Voleo bih je toliko da bih je puštao da po ceo dan leonuje među zvezdama. Bez obaveza. Ručak kuvam — ja. Decu čuvam — ja. A ti leti moja dušo — pokipe ti mleko!

24.

Govorim na jeziku koji je idealan za opominjanje Rujke da ne ode u kukuruz. Dakle, varvarin koji piša u ljubičice. Moj jezik je čista nevinost, star svega stotinak godina, on neće da zna za ono što je bilo ranije. Smanjuje me, čini me infantilnim, jezik moj, centriran iz centrale, imun na sve upotrebe i ine tetrebe, dok u vazduhu stoji, uspravan, kao penis rojaliste.

Kažem: to je jezik bez glagola za svitanje, jezik-lunaran, jezik-doberman, jezik-mešina, mindža-tetkina. Stvaran kao starost ili sarma, kapitalan kao šlic kapetana. Sa stanovišta estetskog mravinjaka, pojedinačni mrav nije estetska činjenica. A pošto sam pojedinac, dakle sumnjiv, na meni je da ideju prevedem u praksu. Sedam dana i sedam noći sedim ja na igli, gospodo popovi.

25.

Volim da dodirujem svoje telo sve dok ne naučim jezik. Jezik je dokaz da ništa nisam naučio. Na zatvoru vidim zlatne šipke. Svemir ne čuva svoj obraz kao zlato. Svemir je raštimanje klavira uz pomoć jesenjeg lišća. Umesto da ispeku utrobu mačke i pojedu je, gladni crnci u Harlemu, na drvenoj buradi, igraju tablice. To ne mogu da razumem. Poezija je lakiranje smrti, a ja sam lakirer koji peva crnačke arije kako bi crnom vladiki ljubio ruke. Jedino ako sam sâm, mogu da gledam svojim očima. Ali onda mi nije do gledanja. Možda bih mogao da kažem nešto što drugi nikada neće reći. Ali kome da kažem? Oni koji neće da kažu, ne žele ni da čuju. Gebels je najbolji dokaz da je Blejk mrtav. Ljudi su probušeni lončići. Zmiije ujedaju u dupe.

26.

Ja sam onaj koji ti kljuca oltar očigledni, ćumutom golubove hrani. Volim te jer si topla kao mokraća koju ispušta zvezda, jer su ti dojke izujedane sekutićima samuraja. U materici zvuk zvona. U mozgu mišja legla. Nesreća živi od tuđeg mesa, živi li živi, čeka li čeka. Čeka slepi vetar. Vetar da izmuči trske, zapeni prozore kao kad laje kumovo kuće. U nekom hotelu samačka usta puna peska, usta posle toliko ponoćnih piva pa ništa. Sam kao hotel u noći. Gavran na terasi raja. Jecaji su dalekovodi. Ne moli sporu krv. Da bi ti imao samo jedno ime, dato ti je sve. Ali noć kosooka, noć buljava, noć penina, noć jezerska, noć pokojna da bi bila lepa, noć nedelja da bi bila lenja... Imati pesak i vodu, nemati kamin i mačku... Biti sprava za buđenje, trn u testu, sotonino kumče. Malo sotonije od mene, zelenije od trave. Tvoj pazuh (mali čupavi mesec) od kojeg drhti jagnje.

27.

Pozna trudnoća moje prijateljice liči na senilno kuće, na žuti papir po kome šetaju mravi. Papir nema srce i zato su mu otvorene oči. Blesak blesne u mesu, ružičasta noga je med. Sperma preko somota — slepa pčela. Oni koji odu ne vraćaju se i to je lepo. Neko je jednom davno prepleo dva konca, zavezao čvor, da bi me držao u mestu. Ja ne znam gde su konci, ni kojom se rukom odvezuje čvor. R. mi je rekla da voli da vodi ljubav onako kako to rade crnci. Pitao sam je da li je spavala sa crncima. Odgovorila je da nije. Kupiću joj jednog crnca. Doberman nam je ionako umro jer smo ga prečesto ostavljali sestri na čuvanje. Kad je vrućina, volim da pijem konjak jer mi je onda još toplije. Ponekad, iscedim malo lepka, stavim između usana. Najskuplje je ostati u jednom mestu, negovati maslačke kao mongoloide.

28.

Živeli gavran i život, i gavran rekao životu: ja nisam gavran, jer ti nisi život. Snaga mržnje je u sledećem: mrzeti znači konkretizovati. Od mržnje su jedino koprive konkretnije, htela je da mi zaviri u krv, ali se nije nagnula dovoljno. Više puta sam hteo da nacrtam smrt, ali uvek bih nacrtao mašinu za mlevenje mesečine. Sad znam: nije trebalo da hoću, nego da odvežem vranu. Potrebno je rastrojstvo svih kamila da bi se osvežila pustinja, rastrojstvo svih peščanih zrna da bi se čula voda. To košta, mnogo košta. Svaka srča, svaka nada. Pomiriću se sa svetom: kao profesionalno srce, kao katran. Mene ne treba uzimati ozbiljno. Sa mnom treba spavati. Lep-tiri umiru u katedralama. Život je trava ispod pazuha.

29.

Kuda putuješ? U nesreću. Zašto? Zato jer dolazim iz nje. Smokva je trula. Ne izmišljaj! Smokva nije trula. Ne izmišljaj! Svaka smokva je trula. I svaka je izmišljena. Šta misliš, kojom brzinom raste cveće na stolu u staračkom domu? Radiš mi o glavi kao krpelj u vimenu. Radim i ja na tvojoj smrti velikoj kao badem. Ili još manjoj, nevidljivoj. Znaš kakva je smrt, jelda? Jutros sam vežbao da budem konkretan. Zaklao sam pauna. Ali, to je bila iluzija. Svaki je paun zaklan, i svaki je kralj. Voleo bih da zapišem još nešto pre no što padnem. A još bih više voleo da padnem pre no što to zapišem. Zelenilo sužava svest, neću da budem depresivan. Depresija je okrugla lopta koja se nikuda ne kotrlja, a koža joj je obla i zapeta. Nikada je nisam dodirnuo. Moj mozak radi prekovremeno kao slepa prodavačica ljubičica. Sunčanica je mašina za proizvodnju leptira. Kada putujem — onda sam sam sa sobom, kada ne putujem — onda sam sam sa tobom. Dolazim do izražaja između tvojih nogu, kao ruka slepca u praznom kontejneru.

30.

Hteo sam sobu s pogledom na more. Dobio sam jednu s pogledom na magare. Ali, da budem iskren: magare je lepše od mora. Naročito kad mu se digne zlatna šipka. Svako dodirivanje ljubavi ružama škodi. Svaki trn je crkva. Vrh trna je bog. Ne želim da budem gnoj koji ne zna šta će u rani. Ne želim da budem rana koju neguju. Kad bih imao stvarnu podršku krvotoka, ne bih bio ironičan. Bio bih lenj kao kaktus, čekao da se ljudi nabodu. Reči su dokone kao krave, a ubijaju kao cveće. To sam sad rekao i više nikad. Ući u život kao pacov u kantu, kao vernik, bez predumišljaja. Izaći iz života kao pacov iz kante, bez žurbe, bez pevanja. Kako li izgleda svet viđen očima maligne dojke? Ja bih želeo da preživim kerbere i žilete, da budem sitna mahuna koju kotrlja nemirno dete. Mrzimo one koji nam se predaju potpuno. A kako tek bog mrzi one koji potpuno veruju!

Sve krupne reči su kurve. Sve su reči krupne. A što se tiče kurvi, najviše volim gluvoneme. Dosađuje li se u košnici med? Voleo bih da volim da volim dečake. Sve pesme govore o ljubavi, a pošto ljubavi nema — sve su pesme lažne. Nemoguće je izmisliti nešto čega nema i samo profesionalci i sindikalne čavke mogu verovati u suprotno. Ne podnosim više to ogledalisanje galeba nad talasima, želim mrtve ribe po vašim glavama. Jeste li videli kako se meduze grče na suvom: ljubičasta sperma, puding za đavola. Disanje je demoralisanje, pisanje je paunisanje. Ko štedi krv, truje krv. Sunce je zgrušani rum. Sunce je zgrušani rum.

31.

(pismo Malcolm Lowryju)

Dragi Malcolm,

Tvoja me smrt ubija iz dana u dan. Znao sam da si u stvari popio pilule i da će Margerie reći da je u pitanju bila smrt slučajna. Šta radiš sa smrću toliko dugo? Čekao sam te kod flaše koja se nadula kao žaba. Iz njenog grlića, progovorila je tvoja majka: »Ne čekaj Malcolm! On je u poljima gde pase noćna jagnjad.« Naša su braća pomrla. Trezna gospoda na Jelisejskim poljima šutira jedan list. Svaki je list Cuernavaca. Moje su šibice mokre. No se puede vivir sin amar! Izgubljen kao beli monah među žutim hramovima, skupljam ti pepeo u čaše od šampanjca, Malcolm, otkud toliki pepeo? Kad je gorela kuća bio sam duh što leškari u vodama. Žene su ljubomorne na vodu i na sunce, a njihove dojke od mrtve zemlje mogu još samo osice da namame. Od svih ljudi na svetu jedino ja vidim manje od kratkovidog mrava. Probao sam da se molim, ali je bilo preglasno! Sanjao sam da ćeš doći da me boliš često. Sanjao sam da ću moći da ne budem pseto. Barem čamac koji se nikud ne vraća. Barem gavran potopljen u anđela. Dragi Malcolm, javi koliko boja u crnoj da ponesem sa sobom. Ima li tamo konja i vole li da trče bez jahača? Vreme je da se javiš, ti si me izabrao Malcolm, naučio da pijem polako (polako sve dok se boje ne rastvore u meni kao sperma u majci). Plašim se talismana, trajanja, prevođenja tvojih listova iz Meksika. Ponekad, spavam na tvojem rukopisu kao mlada majka na krvavim čaršavima. Naivna je smrt Malcolm. Ti si je zgrabio na vreme. Mrzim te!

32.

Pisanje je besplatna terapija, a sve što je besplatno — nije utemeljeno. Beli papir je terapeut. Crni papir je terapeut. Nastavi dalje. Crno je cvrkut. Da li ste ikada razmišljali šta znači vežbati bubanj u provinciji? Danas je divan dan, zadnjice trepere na suncu kao topli dolari. Maljave žene su fašisti. Da sam ja dovoljno maljav, dao bih da se sve žene potope u katran. Jer smrt će doći jednog dana u belim ženskim gaćicama. Nemim kao školjka. Cilj mi je da budem toliko jednostavan da mogu svi da me popljuju. I da niko ne promaši. Kažeš: biti naivan i neupotrebljiv. Kao kiparis. Da, ali za tebe, kiparis je kiparis. Za mene je pakao. Ja čekam da se rodim ponovo. Toplo je, i svi su uslovi tu. Predeli konjaka, kosturni predeli, kao kad se čavka navuče preko glave. Javi mi se, pomiluj me, krv je sama, so lično.

EDICIJA VIDICI

1967. — 1978.

1. **nikola višnjić**
LIRSKE PARABOLE
2. **radoslav zečević**
KARIKATURE
3. **ljubiša jeremić**
JUTRO MUDRIJE
4. **stevan pešić**
MESEČEVA ENCIKLOPEDIJA
5. **ivan rastegorac**
PESME
6. **miodrag stanislavljević**
PESME, PISMA ALEKSANDRA ROŠA
7. **gojko dogo**
TUGA PINGVINA
8. **pavle kovačević**
DO SARKAZMA I NATRAG
9. **adam puslojić**
POSTOJI ZEMLJA
10. **vidosav stevanović**
TRUBLJE
11. **miroslav josić višnjić**
LEPA JELENA
12. **milan kovačević**
NKO
13. **dušan petričić i živko stojšić**
BASNE I KARIKATURE
14. **milisav savić**
BUGARSKA BARAKA
15. **predrag bogdanović-ci**
DOLE, DOLE GDE RAKOVI ŽIVE
16. **radojica bošković**
GLUVA KUĆA
17. **miljenko žuborski**
KNJIGA ŽALBE
18. **mitko madžunkov**
ČUDAN SUSRET
19. **milan milišić**
VOLELE SU ME DVE SESTRE,
SKUPA
20. **ibrahim hadžić**
HARFA VASIONA
21. **predrag čudić**
POSLE DRAME
22. **lazar stojanović**
BIĆE BOLJE
23. **milivoje majstorović**
BIĆE BOLJE
24. **milan bunjevac**
ANUJEV KALEIDOSKOP
25. **miodrag perišić**
ALHEMIČARSKI KROKODIL
26. **predrag bogdanović-ci**
BAŠ-ČELIK I ČARDAK NA
ČETIRI VODE
27. **srba ignjatović**
DOBA KOLAŽA
28. **david albahari**
OBIČNE PRIČE
29. **milisav krsmanović**
U KAVEZU NEIMAR
30. **miljenko žuborski**
CIKLUS ZVANI CIRKUS
31. **ambro marošević**
OLOVKE ZA VEČERU

1985.

1. **svetislav basara**
KINESKO PISMO
2. **đorđe pisarev**
KNJIGA GOSPODARA PRIČA

1986.

1. **nebojša vasović**
SO LIČNO
 2. **rajko lukač**
KNJIGA PALJENICA
 3. **miljurko vukadinović**
VODJEZDIK
-

VIDICI br. 239, 240, 241 (1, 2, 3/1986.) Posebno izdanje: edicija VIDICI. Godina izlaženja XXXIV. Časopis za kulturu, književnost i društvena pitanja. Pripada studentima Beograda, Savezu socijalističke omladine i izdavaču, Predsedništvu UK SSO Beograda. **Redakcija:** Maja Korać, Radovan Kalabić, Željko Simić (Glavni i odgovorni urednik). **Dizajn:** Slobodan Ivkov. **Sekretar redakcije:** Maja Pavić. **Korektor:** Vesna Antonijević. **Adresa:** VIDICI (Predsedništvo UK SSO Beograd), Balkanska 4/III, 11000 Beograd, pošt. fah 542. **Telefon:** 686-566. Rukopisi se ne vraćaju. Časopis izlazi osam puta godišnje (kad ima para) jedanput mesečno u zimskom i letnjem semestru. Cena ovog broja 600 dinara. Godišnja pretplata za članove SSOJ 1.200 dinara, ostali pojedinci 1.800 dinara, Radne organizacije i ustanove 2.400 dinara. Za inostranstvo 30 \$ USA. **Narudžbine:** Žiro-račun Predsedništva UK SSO Beograd 60806-678-10719 sa naznakom »Za VIDIKE«. **Izdavački savet:** Rade Bulatović, Aco Divac, Vladimir Milanović, Boro Mišeljić, Žarana Papić, Miroslav Pečujlić, Aleksandar Postolović, Gordana Ranitović, Zoran Vidaković. REDAKCIJA PRIMA ponedeljkom i četvrtkom 12 do 14 čas. Pošiljke slati na adresu: Balkanska 4/III Beograd.

